

POLITIKA I PROCEDURE "ŽENSKOG CENTRA UŽICE" O BEZBEDNOSTI I ZAŠTITI DECE

Novembar 2019.godine

1.Uvod

MISIJA „ Ženskog centra Užice“

Mi smo organizacija posvećena unapređenju prava i položaja žena u svim sferama života i rada sa posebnim osvrtnom na ekonomsko osnaživanje i pružanje usluga ženama u situaciji nasilja.

VIZIJA „Ženskog centra Užice“

Ženski centar Užice želi da postane liderska organizacija na teritoriji Zlatiborskog upravnog okruga u oblasti zaštite žena od rodno zasnovanog nasilja i ženskog socijalnog preduzetništva.

Cilj organizacije

Unapređivanje položaja i kvaliteta života svih žena, a posebno žena iz ugroženih i marginalizovanih društvenih grupa kroz:

- Činjenje ženskog pitanja vidljivim u lokalnoj sredini;
- Podizanje svesti žena o njihovim pravima, potencijalu i položaju u društvu;
- Pružanje podrške ženama u ostvarivanju njihovih prava, potencijala i poboljšanju položaja;
- Povezivanje sa drugim ženskim NVO i uključivanje u Mreže organizacija posvećenih unapređenju ženskih ljudskih prava

Vrednosti i principi

Za organizaciju je izuzetno važno da se kroz sve njihove aktivnosti poštuju vrednosti za koje se zalažu, a to su:

1. Poverenje klijentkinja
2. Principi borbe protiv nasilja prema ženama
3. Poštovanje ženskih ljudskih prava i borba protiv diskriminacije
4. Vrednosti koje proističu iz članstva u drugim mrežama i savezima
5. Rad na standardizaciji i licenciranju usluga
6. Zajedničke vrednosti svih članica i aktivistkinja organizacije

Uz ove vrednosti najvažniji principi kojima se organizacija i njene članice vode u svom radu i za koje se zalažu su:

- Podrška i solidarnost
- Socijalna pravda

- Kultura nenasilja i empatičnost
- Poštovanje ličnosti i uvažavanje različitosti
- Ravnopravnost članica organizacije
- Transparentnost i otvorena komunikacija
- Profesionalizam i visoki standardi kvaliteta
- Poštovanje feminističkih principa u radu
- Posvećenost, odgovornost i istrajnost u radu
- Usluge su besplatne za korisnike

U "Ženskom centru Užice" smo posvećeni konstantnom razvoju, ali i reviziji sopstvenih politika, praksi, pristupa i programa kako bismo na najbolji mogući način doprineli razvoju Srbije, kao pravednog i otvorenog društva, čiji građani i građanke započinju inicijative za poboljšanje sopstvenih zajednica na aktivan i odgovoran način.

Politika za bezbednost i zaštitu dece¹ "Ženskog centra Užice" predstavlja dodatnu vrednost gore navedenim opštim vrednostima i principima. Ona služi kao obavezujuća smernica za celokupno osoblje "Ženskog centra Užice", konsultante/kinje, članove/ce Upravnog odbora, partnere/ke, pripravnike/ce i volontere/ke, kao i donatore i poslovne partnere koji imaju kontakt sa decom kroz bilo koju aktivnost ili program "Ženskog centra Užice". Cilj kreiranja Politike za bezbednost i zaštitu dece je da se deca zaštite od moguće zloupotrebe.

Politika za bezbednost i zaštitu dece "Ženskog centra Užice" će doprineti bezbednosti i sigurnosti dece uključene u aktivnosti osoblja centra, dece na koju imaju uticaj ljudski resursi centra (osoblje, konsultanti/kinje, članovi/ce Upravnog odbora, partneri/ke, pripravnici/ce i volonteri/ke kao i donatori i poslovni partneri), kao i na praksu i programe.

A. Principi

Politika "Ženskog centra Užice" za bezbednost i zaštitu dece je zasnovana na standardima Keeping Children Safe, Konvenciji Ujedinjenih nacija o pravima deteta, kao i Fakultativnom protokolu uz Konvenciju o pravima deteta o učešću dece u oružanim sukobima, kao i Fakultativnom protokolu uz Konvenciju o pravima deteta o prodaji dece, dečijoj prostituciji i dečijoj pornografiji. Dalje, Politika za bezbednost i zaštitu dece "Ženskog centra Užice" je zasnovana i kreirana u skladu sa domaćim zakonodavstvom Republike Srbije, Opštim protokolom za zaštitu dece od zlostavljanja i zanemarivanja², Porodičnim zakonom, Zakonom o socijalnoj zaštiti, Zakonom o finansijskoj podršci porodicama sa decom, Zakonom o zdravstvenoj zaštiti, Zakonom o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja, Zakonom o osnovnom obrazovanju i vaspitanju i Zakonom o srednjem obrazovanju i vaspitanju. Pored toga, Politika za bezbednost i zaštitu dece

¹ Deca do 18 godina starosti

² www.minrzs.gov.rs

“Ženskog centra Užice” poštuje rad Saveta za prava deteta Vlade Republike Srbije (2002.), Pododbora za dečija prava u okviru rada Odbora za rodnu ravnopravnost Narodne skupštine (2005.) kao i obrazovnih institucija Ombudsmana, čija je jedna zamenica zadužena za prava dece. “Ženski centar Užice” će postupati u skladu sa gore navedenim dokumentima i poštovaće mandat svih gore navedenih institucija u slučaju zloupotrebe dece.

Principi koje podržava Politika za bezbednost i zaštitu dece “Ženskog centra Užice”:

- Sva deca imaju jednaka prava na zaštitu od zloupotrebe
- Svi imaju odgovornost da podrže zaštitu dece
- Osoblje “Ženskog centra Užice”, konsultanti/kinje, članovi/ce Upravnog odbora, partneri/ke, pripravnici/ce i volonteri/ke, kao i donatori i poslovni partneri, dužni su da brinu o deci sa kojom rade, sa kojom su u kontaktu i na koju utiču svojim radom i aktivnostima
- Ukoliko osoblje “Ženskog centra Užice”, konsultanti/kinje, članovi/ce Upravnog odbora, partneri/ke, nprpripravnici/ce i volonteri/ke rade sa partnerima, onda imaju obavezu da pomognu partnerima da kreiraju politike koje obezbeđuju bezbednost i zaštitu dece
- Sve aktivnosti vezane za bezbednost i zaštitu dece se čine u najboljem interesu deteta

B. Definicije i termini

Šta je očuvanje zaštite dece ?

“Ženski centar Užice” ima odgovornost da osigura da osoblje, konsultanti/kinje, članovi/ce Upravnog odbora, partneri/ke, pripravnici/ce i volonteri/ke *ne čine zlo* deci, odnosno da ne izlažu decu riziku od štete i zloupotrebe, i da se svaka sumnja koju organizacija ima u vezi sa bezbednošću dece u zajednicama u kojima radi prijavi odgovarajućim službama.

'Ne činiti zlo' se odnosi na odgovornost “Ženskog centra Užice” da 'ne čini zlo' ili da minimizuje štetu koja bi mogla nastati greškom kao rezultat neodgovarajućeg programa.

Definicije povreda prava

Fizičko zlostavljanje deteta je ono koje dovodi do stvarnog ili potencijalnog fizičkog povređivanja usled neke interakcije ili odsustva interakcije, koje potpada pod razuman okvir nadzora roditelja, ili osobe koja je na položaju na kome ima odgovornost, moć nad detetom ili njegovo poverenje (SZO, 1999). Obuhvata širok dijapazon aktivnosti kao što su udaranje, prebijanje, šutiranje, čupanje kose, griženje, gušenje, šurenje, nanošenje opekotina, trovanje, davljenje, vezivanje korišćenjem kanapa ili lanca, prisiljavanje deteta da za kaznu ostane u položaju koji uzrokuje bol ili je ponižavajući, pretnja nožem ili pištoljem i drugo. Može se ispoljiti kao izolovani incident ili ponavljana aktivnost

hroničnog karaktera. Telesno kažnjavanje deteta u cilju ispravljanja ili kontrole ponašanja se takođe ubraja u zlostavljanje deteta.

Seksualno zlostavljanje: primoravanje ili podsticanje deteta da učestvuje u seksualnim aktivnostima koje ono ne razume u potpunosti i nema mnogo izbora pri davanju pristanka. Ovo može uključiti, ali nije ograničeno na silovanje, oralni seks, penetraciju ili ne-penetrativne činove kao što je masturbacija, ljubljenje, trljanje i dodirivanje. Može takođe uključivati primoravanje dece da gledaju slike sa eksplicitno seksualnim sadržajem ili pravljenje takvih slika, kao i primoravanje dece da gledaju seksualne aktivnosti i ohrabrivanje dece da se ponašaju na seksualno neprikladne načine.

Seksualna eksploatacija deteta: vrsta seksualne zloupotrebe kada su deca uključena u bilo kakvu seksualnu aktivnost u zamenu za novac, poklone, hranu, smeštaj, naklonost, status, ili bilo šta drugo što je potrebno njima ili porodici. Obično podrazumeva da je detetom manipulirano i da je dete primorano, što može uključivati druženje sa decom, zadobijanje njihovog poverenja i podvrgavanje dece drogama i alkoholu.

Seksualna eksploatacija deteta se manifestuje na različite načine. Može uključivati starijeg počinioca koji sprovodi finansijsku, emotivnu i fizičku kontrolu nad mladom osobom. Može biti grupa vršnjaka koji manipulišu i primoravaju žrtvu na seksualnu aktivnost. Može takođe uključivati i organizovane mreže počinitelja koji finansijski profitiraju od trgovine mladim žrtvama koje su zloupotrebene u seksualnoj aktivnosti.

Zanemarivanje: U odnosu na kontekst, resurse i okolnosti, zanemarivanje se odnosi na konstantan neuspeh da se ispune detetove osnovne fizičke I/ili psihičke potrebe, što može dovesti do ozbiljnog urušavanja dečijeg zdravlja, odnosno fizičkog, duhovnog, moralnog i mentalnog razvoja. Uključuje neuspeh da se na pravi način dete nadgleda i zaštiti od povreda, i neuspeh da mu se obezbede hrana, sklonište i sigurni uslovi života/rada. Može takođe uključivati zanemarivanje majke tokom trudnoće zbog zloupotrebe droge ili alkohola, kao i zanemarivanje i loš tretman deteta sa invaliditetom.

Emocionalna zloupotreba: uporno emocionalno zlostavljanje koje utiče na detetov emotivni razvoj. Emocionalna zloupotreba uključuje ograničavanje kretanja, ponižavanje, vređanje, maltretiranje (uključujući i maltretiranje preko interneta), kao i pretnje, zastrašivanje, diskriminaciju, ismevanje i druge forme neprijateljskog i odbijajućeg ponašanja koje nije fizičko nasilje.

Radna eksploatacija: eksploatacija deteta u radu ili drugim aktivnostima koje donose korist drugima, a na uštrb detetovog fizičkog i mentalnog zdravlja, obrazovanja, moralnog i društveno-emotivnog razvoja. Uključuje dečiji rad, ali nije ograničeno tim.

c. Obim

Ova politika se primenjuje na osoblje "Ženskog centra Užice", konsultanti/kinje, članove/ce Upravnog odbora, partneri/ke, pripravnike/ce i volontere/ke.

Osoblje uključuje:

- osoblje
- sve volontere/ke i pripravnike/ce

Saradnici/ce uključuju:

- sve osobe pod ugovorom, napr. konsultante/kinje
- članove/ice Upravnog odbora,
- svi partneri/ke uključujući partnere iz lokalne zajednice
- pripravnike/ce i volontere/ke

2. Prevencija

Zaštita dece od zloupotrebe i zaštita dečijih prava biće sprovedena kroz sledeće korake:

A. Procena rizika/umanjenje rizika

Biće sprovedena procena rizika svih operativnih programa "Ženskog centra Užice" kao i projektnih aktivnosti. Strategija umenjenja rizika će biti razvijena, što će minimizovati rizike po decu, i uvrštena u dizajn, izvođenje i evaluaciju programa, operacija i aktivnosti koje uključuju ili utiču na decu.

B. Sigurne procedure zapošljavanja

Osoblje, konsultanti/kinje i volonteri/ke će biti zapošljavani uz jasne opise posla ili uloge koji će uključivati izjavu o odgovornostima date pozicije ili uloge da se ispoštuju zahtevi organizacije u vezi sa politikom zaštite dece.

Svi intervjui će uključivati razgovor o zaštiti dece i posvećenosti organizacije ovom pitanju kao i razumevanju ovog pitanja od strane kandidata/kinje.

"Ženski centar Užice" će primenjivati najviše standarde prilikom zapošljavanja i proveriti potencijalnih zaposlenih u celoj organizaciji. Proveravaće se njihovo razumevanje zaštite dece. Prilikom zapošljavanja tražiće se potvrda da nisu osuđivani i da se protiv njih ne vodi krivični postupak jer zaštitne provere čine važan deo naše politike zapošljavanja.

"Ženski centar Užice" postupa u skladu sa **Kontrolnom listom pri zapošljavanju i izboru zaposlenih (Aneks 2)**.

C. Kodeks ponašanja

"Ženski centar Užice" uvodi Kodeks ponašanja u rad centra.

Osoblje "Ženskog centra Užice", konsultanti/kinje, članovi/ce Upravnog odbora, partneri/ke, pripravnici/ce i volonteri/ke imaju obavezu da prihvate Kodeks ponašanja ako su zaposleni i/ili započinju svoj rad, konsultantski ugovor, ili partnerstvo sa "Ženskim centrom Užice". Ukoliko se Kodeks naruši i ako se ne prati u celini "Ženski centar Užice" će primeniti adekvatne mere. (odjeljak IV Prijavljivanje/reagovanje na sumnje).

Politika za bezbednost i zaštitu dece "Ženskog centra Užice" i Kodeks ponašanja treba poštovati na radnom mestu i van njega. Ovo podrazumeva usvajanje odgovarajućeg ponašanja i prijavljivanje sumnji u vezi sa zloupotrebom dece kako na poslu tako i van njega.

Kodeks ponašanja "Ženskog centra Užice" priložen je u Aneksu 3.

D. Edukacija / trening

Konsultanti/kinje, članovi/ce Upravnog odbora, partneri/ke, biće upoznati sa Politikom za bezbednost i zaštitu dece "Ženskog centra Užice" i merama zaštite dece i svojim odgovornostima prema procedurama, po angažovanju u organizaciji.

Osoblje "Ženskog centra Užice", pripravnici/ce i volonteri/ke imaju obavezu da prođu trening o zaštiti dece koji će im pomoći da razumeju zašto je neophodno štiti interes deteta i kako bi se u potpunosti upoznali sa postupkom prijavljivanja sumnje na zlostavljanje i zanemarivanje dece.

Osoblje "Ženskog centra Užice" mora biti upoznato sa članovima internog Tima za politiku zaštite dece "Ženskog centra Užice" koji su odgovorni da prime prijavu ili pritužbu, kao i da posavetuju o proceni i izbegavanju rizika u skladu sa Politikom za bezbednost i zaštitu dece i procedurom.

E. Kreiranje sigurnog programa

"Ženski centar Užice" je posvećen kreiranju i sprovođenju programa koji su bezbedni za decu. Programi i projekti će biti procenjeni u odnosu na rizike za sigurnost i bezbednost dece.

F. Komunikacije – upotreba slika i informacija o deci

"Ženski centar Užice" će u svakom trenutku prikazivati decu na učtiv, prikladan i dogovoren način. Naše smernice za korišćenje slika dece:

- Dete uvek mora biti prikazano na dostojanstven način pun poštovanja, a ne na način koje ga prikazuje kao ranjivo i podređeno.
- Deca moraju biti adekvatno obučena i ne smeju biti u pozama koje se mogu smatrati seksualno sugestivnim
- Dete i njegova porodica moraju uvek biti pitani za pristanak pre korišćenja slike, i

moraju im se predočiti detalji o tome kako i kada će slika biti korišćena. (**Aneks 6 Formular za pristanak**)

- Pri objavljivanju slike ne sme postojati nikakva informacija koja može poslužiti za identifikaciju lokacije deteta
- Deca moraju biti prikazana kao deo svoje zajednice.
- Treba razmotriti lokalne kulturne tradicije vezane za ograničenja pri reprodukciji ličnih slika
- Slike moraju biti iskren prikaz konteksta i činjenica
- Kada se slike šalju elektronski, oznake fajlova ne smeju sadržati informacije za identifikaciju
- Mora biti proverena podobnost svih fotografija

Pri našem korišćenju informacija i vizuelnih materijala, kako fotografija tako i video snimaka, prevlađujući princip je da se sačuva poštovanje i dostojanstvo u našem prikazu dece, porodica i zajednica. Za dalje informacije videti **Aneks 7 - Komunikaciona procedura**.

G. Društveni mediji

Politika o društvenim medijima je priložena kao **Aneks 4**.

H. Odgovornosti

Politiku i procedure "Ženskog centra Užice" o bezbednosti i zaštiti dece odobrava Upravni odbor.

Upravni odbor je odobrio mandat internom Timu za primenu Politike i procedure o bezbednosti i zaštiti dece (Vesna Bogdanović, Nevena Ostojić i Branka Virijejić). Stalna članica Tima za primenu Politike i procedure je predsednica Upravnog odbora "Ženskog centra Užice", Radmila Gujaničić.

Tim za zaštitu dece je odgovoran za poštovanje procedura izveštavanja, kao i za to da se na odgovarajući način odgovori na prijavu sumnje na zloupotrebu dece ili kršenje Politike i procedure za zaštitu dece "Ženskog centra Užice".

3. Partneri

Ugovor sa partnerima će uključivati izjavu kojom partneri koji nemaju Politiku zaštite dece ili prihvataju Politiku o bezbednosti i zaštiti dece "Ženskog centra Užice" ili razvijaju svoju politiku zaštite dece kao uslov za partnerstvo.

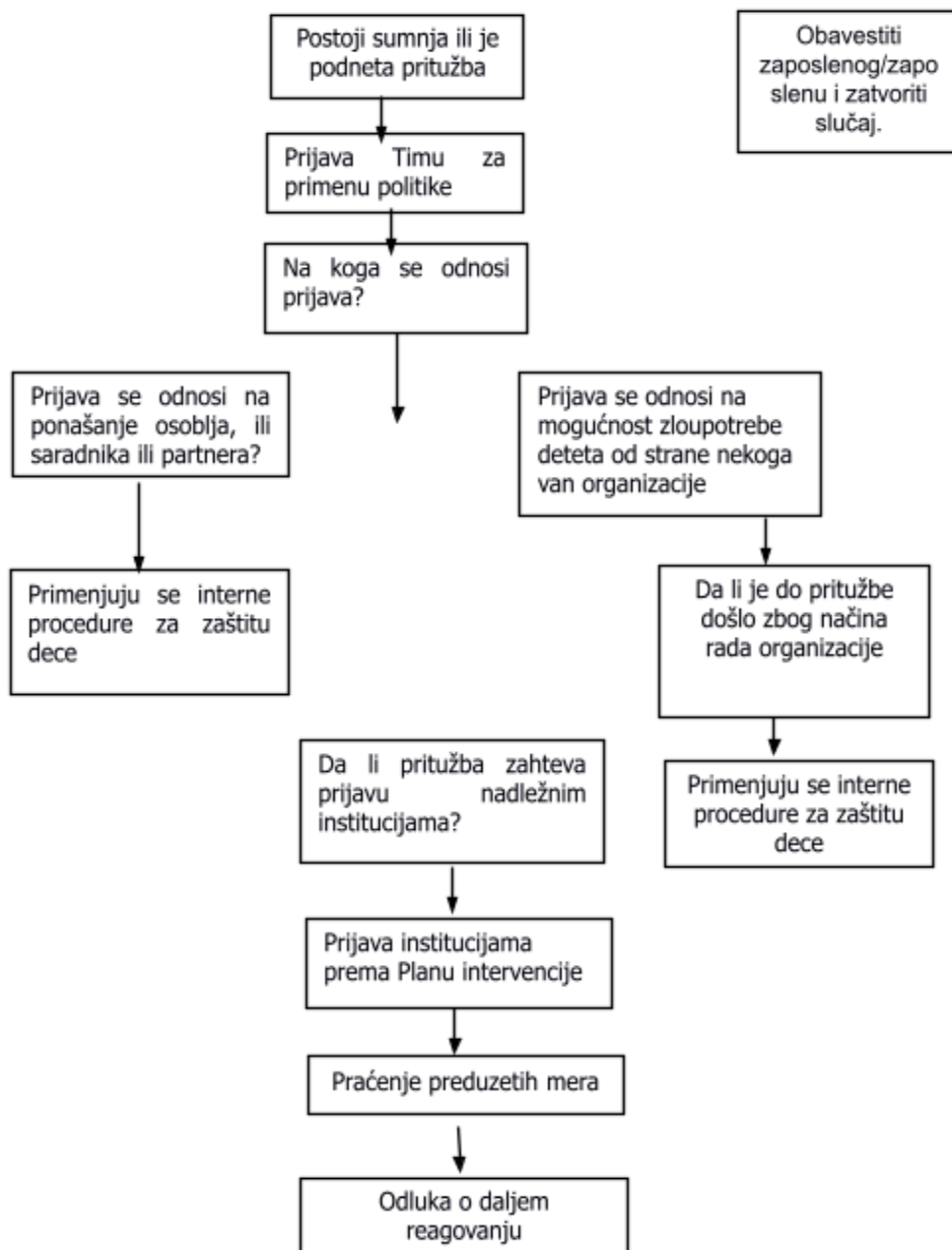
4. Prijavljivanje/reagovanje na sumnje

Osoblje "Ženskog centra Užice", konsultanti/kinje, članovi/ce Upravnog odbora, partneri/kepripravnici/ce i volonteri/ke imaju obavezu da prijave svaku sumnju na

zanemarivanje i zlostavljanje dece imenovanim članovima Tima za politiku zaštite dece "Ženskog centra Užice".

Dijagram prijavljivanja nalazi se na sledećoj strani.

“Ženski centar Užice” će primiti pritužbe od dece sa empatijom i trudiće se da ne izvrši ponovnu traumatizaciju dece pri procesuiranju pritužbe. Ukoliko vam dete ili mlada osoba kaže da jeste ili je bila zlostavljana:

- Saslušajte i prihvatite ono što dete ili mlada osoba govori, ali nemojte dalje presirati za informacije.
- Obavestite dete ili mladu osobu o svojim sledećim koracima i da ćete ih obavestavati o tome šta se dešava.
- Nemojte istraživati, informisati, ispitivati ili konfrontirati navodnog počinioca.
- Ozbiljno shvatite navodno zlostavljanje.
- Pažljivo zabeležite sve što ste čuli u formular za prijave.

Svaka prijava će biti tretirana ozbiljno i u poverenju. Prioritet će uvek biti sigurnost i najbolji interes deteta. (videti **Aneks 8 Formular za upućivanje**)

Identifikujuće informacije o deci biće deljene samo na osnovu preke potrebe. Svaki član/ica osoblja koja posumnja u ozbiljnu zloupotrebu i iznese je, biće zaštićen/a koliko je moguće od bilo kakve viktimizacije ili ugrožavajućeg tretmana, pod uslovom da je sumnja izražena sa dobrom namerom. Namerne lažne optužbe su ozbiljna disciplinska povreda i kao takve biće istražene.

Subjekat pritužbe (navodni počinitelj) kao i svi svedoci moraju u potpunosti i otvoreno saradivati tokom internih i zakonski predviđenih istražnih radnji i saslušanja. Njihova privatnost će biti zaštićena i informacije o njihovom identitetu biće deljene samo na osnovu preke potrebe.

Brzo i odgovarajuće reagovanje obezbediće da se situacija ne ponavlja, kao i da sve uključene pojedinke znaju o čemu se radi i koje će aktivnosti biti preduzete.

Pritužbe protiv člana/ice osoblja rezultiraće suspenzijom osobe sa radnog mesta i trenutno započinjanje istražne procedure. Ukoliko je optužba krivične prirode, mora se prijaviti odgovarajućoj službi pre nego što se sprovedu mere i informiše navodni počinitelj.

Unutrašnje istražne radnje treba da sprovede osoba ili osobe koje imaju odgovarajuće veštine. Istražne radnje treba da uključe intervju sa svim uključenim stranama uključujući svedoke kako bi se prikupili relevantni detalji vezani za pritužbu.

Odgovarajuće disciplinske mere treba sprovesti u slučaju da se optužba pokaže tačnom. Ukoliko ne postoji osnov za pritužbu, treba preduzeti odgovarajuće korake kako bi se minimizovala šteta po reputaciju optužene osobe.

Unutrašnje istražne radnje vezane za optužbe krivične prirode treba razmotriti sa formalnim službama pre sprovođenja, kako organizacija ne bi ugrozila zvaničnu istragu.

Treba obezbediti podršku i savetovanje svima uključenim u prijavu i u reagovanje.

“Ženski centar Užice” ima listu organizacija i profesionalaca/ki koji se mogu brzo kontaktirati kako bi podržao proces prijavljivanja i reagovanja na sumnje (**Aneks 5**).

5. Praćenje i revizija

Tim za politiku zaštite dece zajedno sa predsednicom Upravnog odbora “Ženskog centra Užice” će pratiti i revidirati politiku i procedure svake tri godine. Politika će biti ponovo razmotrena i odobrena od strane Upravnog odbora “Ženskog centra Užice” na svake tri godine.

Naslov dokumenta	Datum	Revizija	Promene	Osoba